

Quick scan Ecologie
Tunnel Leijenseweg
Gemeente De Bilt

CONCEPT

Omgevingsdienst Regio Utrecht
juli 2012
kenmerk/

opgesteld door	Ronald Jansen
beoordeeld door	Dagmar Storm

INHOUDSOPGAVE

1.	Inleiding	2
2.	Gebiedsbeschrijving	2
3.	Natuurwetgeving	3
4.	Onderzoeksresultaten.....	4
5.	Mogelijke effecten op de flora en fauna.....	4
6.	Conclusie	5

1. Inleiding

In ruimtelijke planvorming moet rekening worden gehouden met de (mogelijke) effecten van een nieuwe ontwikkeling op planten en dieren. Een quick scan Ecologie heeft als doel een inschatting te geven of er op een onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig zijn of te verwachten zijn die volgens wetgeving een beschermde status hebben. Ook wordt geadviseerd welk vervolgonderzoek moet worden uitgevoerd.

In het Milieuadvies van de Omgevingsdienst Regio Utrecht (18 april 2012: DBI1210.P001) is een omgevingsverkenning uitgevoerd voor de milieusituatie van het plangebied 'Tunnel Leijenseweg'. Voor Ecologie is de volgende conclusie opgenomen:

“Met betrekking tot gebiedsbescherming bestaan er geen belemmeringen voor de uitvoer van het plan. Met betrekking tot soortbescherming moet de zorgplicht van de Flora- en faunawet in acht worden genomen. Dit betekent in ieder geval dat vogelnesten met rust worden gelaten vanaf het moment dat de nesten worden gebouwd tot dat de vogels de nestplaats hebben verlaten”.

In samenwerking met de gemeente is besloten de bovenstaande conclusie met een quick scan Ecologie verder te onderbouwen. Met name omdat de bomen aan de zuidzijde van het plangebied redelijk omvangrijk zijn. Nadere onderbouwing behoeft vooral over de zekerheid dat de bomen geen onderdak bieden aan vleermuizen zodat voorkomen kan worden dat bij de werkzaamheden de Flora- en faunawet wordt overtreden.

Aanpak

De quick scan Ecologie is opgesteld door het verrichten een veldonderzoek en een bureauonderzoek. Op 21 juli is door de ecooloog van de Omgevingsdienst een veldbezoek uitgevoerd. Gedurende dit bezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde diersoorten op basis van het aanwezige habitat en aangevuld met veldwaarnemingen. Vervolgens is een bureaustudie uitgevoerd en zijn de resultaten van het veld- en bureauonderzoek in de quick scan verwerkt.

2. Gebiedsbeschrijving

Huidige situatie

Het plangebied 'Tunnel Leijenseweg' ligt in de bebouwde kom van Bilthoven, gemeente De Bilt (zie bijlage 1). Het betreft een deel van de Leijenseweg ter hoogte van de kruising met het spoor van Amersfoort naar Utrecht. In het plangebied staat geen bebouwing. Het gebied is voor een groot deel verhard. Langs de doorgaande weg, en tussen de fietspaden en de weg liggen groenstroken. De groenstroken zijn geheel gecultiveerd waarbij er nauwelijks tot geen ruimte is voor natuurlijke vegetatie. Het meest zichtbaar zijn de bomen aan weerszijden van de weg.

Toekomstig gebruik

De gemeente De Bilt wil de spoorweg overgang (gelijkvloers) vervangen door een spoorwegtunnel. De tunnelbak wordt over de gehele breedte van de weg gerealiseerd. Hiervoor worden een groot deel van de groenstroken verwijderd en meerdere (solitaire) bomen in het plangebied gekapt.

3. Natuurwetgeving

Wetgeving met betrekking tot de bescherming van de natuur richt zich op twee hoofdthema's. Het gaat hierbij om de bescherming van plant- en diersoorten (soortbescherming) en de bescherming van natuurgebieden (gebiedsbescherming). Beide thema's worden hieronder toegelicht.

Soortbescherming

Soortbescherming is geregeld in de Flora- en faunawet. Alle dieren en planten zijn in principe beschermd (algemene zorgplicht). In de wet is een aantal planten en dieren aangewezen die extra beschermd zijn. Als verstoring van een soort niet voorkomen kan worden, moet worden nagegaan of de verstoring niet tot gevolg heeft dat een soort in zijn voorkomen wordt bedreigd. De wet maakt een onderscheid tussen licht en zwaar beschermde soorten. Indien sprake is van bestendig beheer, onderhoud of gebruik dan wel van een ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, geldt voor, licht beschermde soorten een vrijstelling. Voor zwaar beschermde soorten dient een ontheffing volgens art. 75 van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd bij het ministerie van LNV.

Voor de zwaarder beschermde soorten zijn drie tabellen opgesteld in de wet (Tabel 1 t/m 3). Tabel 3 bevat de zwaarst beschermde soorten. Deze Tabel 3 is aangevuld met de soorten die zijn opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn, welke is opgesteld naar Europese afspraken.

Naast de tabellen uit de wet bestaan er ook een landelijk vastgestelde rode lijst en een provinciaal vastgestelde oranje lijst. Op de rode lijst zijn alle soorten opgenomen die worden bedreigd binnen Nederland. De oranje lijst, die door de provincie Utrecht is opgesteld, vult de rode lijst aan met soorten die binnen de provincie zeldzaam zijn. Deze lijsten wordt jaarlijks bijgesteld, maar hebben geen wettelijke basis. Wel moet in het kader van de zorgplicht extra aandacht zijn voor deze soorten.

Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming wordt voornamelijk geregeld in de Natuurbeschermingswet (1998) en de Ecologische hoofdstructuur (EHS).

In de Natuurbeschermingswet zijn natuurgebieden aangewezen als beschermd natuurmonument, de zogenaamde Natura 2000-gebieden. De Natuurbeschermingswet legt een zorgplicht op voor beschermde natuurgebieden. De zorgplicht houdt in dat ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat een handeling of nieuwe ontwikkeling nadelige gevolgen heeft, verplicht is deze achterwege te laten of, als dat redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de eventuele gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Projecten die *in of in de nabijheid* van Natura 2000-gebieden zijn gepland, dienen te worden getoetst op de mogelijke negatieve effecten die zij op deze gebieden kunnen hebben .

Het Rijk en de provincies hebben zich tot doel gesteld de kwaliteit van de natuur in Nederland in stand te houden. Hiervoor is de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) ontwikkeld. De EHS is een netwerk van natuurgebieden (inclusief Natura 2000), agrarische beheersgebieden en verbindingzones waarbinnen de flora en fauna van Nederland duurzaam moet kunnen voortbestaan. Ruimtelijke ontwikkelingen die binnen de grenzen van de EHS plaatsvinden, moeten rekening houden met dit gebied. De provincie is het bevoegde gezag met betrekking tot de gebiedsbescherming. Voor bestemmingsplannen en wijzigingen hiervan, kan het noodzakelijk zijn dat een vergunning ex artikel 19d Natuurbeschermingswet aangevraagd moeten worden.

4. Onderzoekresultaten

Soortbescherming

Flora

Het plangebied is zodanig gecultiveerd dat er nauwelijks ruimte is voor natuurlijke plantengroei. Er zijn alleen een paar algemene soorten aangetroffen en er worden niet meer nieuwe soorten verwacht. De kans dat er beschermde of rode lijst soorten in het plangebied voorkomen of zich hier zullen vestigen is met het huidige florabeheer zodanig klein dat nader onderzoek niet zinvol wordt geacht.

Fauna

Zoogdieren

De verwachting is dat met name algemene soorten zoogdieren in het plangebied kunnen voorkomen. Deze dieren zullen dan voornamelijk gebruik maken van de groenstroken aan de zijkant van de weg. Daarnaast komen er in en nabij het plangebied verschillende soorten vleermuizen voor en vooral algemene soorten als dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis zijn te verwachten. Alle vleermuizen zijn zwaar beschermd (bijlage IV habitatrichtlijn). Verblijfplaatsen kunnen voorkomen in gebouwen en in bomen met een doorsnee van 30 cm of meer. In het plangebied hebben alleen de bomen (Eiken, Linde en Beuk) aan de zuidzijde van het spoor voldoende omvang om een dergelijke verblijfplaats te kunnen herbergen.

Bij het veldbezoek zijn alle bomen van enige omvang uitgebreid onderzocht op mogelijke holten waarin zich vleermuizen kunnen bevinden. De bomen zijn goed onderhouden. Er zijn geen diepe holten aangetroffen die zijn ontstaan door het afbreken van takken. Ook zijn er geen holten aangetroffen die bijvoorbeeld door spechten zijn gemaakt.

De bomen en groenstroken zijn wel geschikt als foerageergebied of migratieroutes voor vleermuizen. Het aandeel van de groenstroken in de bredere omgeving van het plangebied is zowel wat betreft oppervlak als met betrekking tot opgaande begroeiing van geringe omvang.

Vogels

De Omgevingsdienst verwacht in het plangebied geen soorten vogels waarvan de nesten jaarrond zijn beschermd. Tijdens het veldbezoek zijn er geen nesten aangetroffen van vogels uit deze groep. In de bomen en struiken in het gebied zullen wel enkele algemene soorten jaarlijks tot broeden komen.

Overige soorten

Voor overige fauna zijn geen zwaar beschermde of rode lijst soorten te verwachten in het plangebied. Dit kan worden geconcludeerd op basis van het biotoop en het huidige gebruik van het terrein.

Gebiedsbescherming

Het plangebied ligt niet in of in de onmiddellijke nabijheid van een ecologische hoofdstructuur (EHS) of een Natura 2000 gebied.

5. Mogelijke effecten op de flora en fauna

Soortbescherming

Flora

Aangezien er geen beschermde of rode lijstsoorten zijn aangetroffen of worden verwacht zijn er geen negatieve effecten te verwachten op de flora in het plangebied.

Fauna

Zoogdieren

Met betrekking tot zoogdieren dient alleen de zorgplicht in acht te worden genomen. Dit houdt vooral in dat zoogdieren die worden aangetroffen tijdens de werkzaamheden gelegenheid wordt geboden een veilig heenkomen te vinden.

Aangezien er in de omgeving van het plangebied nog volop groenstroken en hogere bomen aanwezig zijn mag worden aangenomen dat de uitvoer van het plan geen significante nadelige gevolgen heeft voor foerageergebied of migratieroutes van vleermuizen.

Vogels

Alle broedende inheemse vogels en hun nesten zijn wettelijk beschermd en vallen onder de zware bescherming (Tabel 3 Ff-wet). Als er tijdens het broedseizoen werkzaamheden worden uitgevoerd, moet rekening worden gehouden met broedvogels. Het verstoren van broedende vogels en jongen, of het vernielen van nesten en eieren is verboden. Er wordt in de Flora- en faunawet geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Mogelijk kan er in het broedseizoen vertraging ontstaan in de werkzaamheden. In de meeste gevallen is een overtreding eenvoudig te voorkomen door een controle op de aanwezigheid van een broedgeval voor aanvang van de werkzaamheden. Of door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of de broedgelegenheid buiten het broedseizoen te verwijderen. Een zorgvuldige werkwijze kan er ook toe bijdragen dat vogels zich niet zullen vestigen op plekken waar in het voorjaar/zomer gewerkt moet worden.

Gebiedsbescherming

De uitvoer van het plan heeft weinig of geen invloed op de milieuaspecten in de omgeving. Aangezien er geen beschermde gebieden of EHS in de directe omgeving ligt kan mogelijke negatieve invloed hierop ook worden uitgesloten.

6. Conclusie

Aan de noordzijde van het spoor zijn de bomen nog niet groot genoeg om een vleermuisverblijfplaats te kunnen huisvesten, aan de zuidzijde staan echter verschillende bomen die hiervoor voldoende omvang hebben. Echter zijn er geen diepe holtes aangetroffen waarin vleermuizen zich kunnen bevinden. In de omgeving van het plangebied zijn nog volop groenstroken en hoge bomen aanwezig en wordt verwacht dat de uitvoer van het plan geen significante nadelige gevolgen heeft voor foerageergebied of migratieroutes van vleermuizen.

In het kader van de soortbescherming moet de zorgplicht van de Flora- en faunawet in acht worden genomen. Dit betekent in ieder geval dat vogelnesten met rust worden gelaten vanaf het moment dat de nesten worden gebouwd tot dat de vogels de nestplaats hebben verlaten. Er wordt in de Flora- en faunawet geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden.

Met betrekking tot gebiedsbescherming bestaan er geen belemmeringen voor de uitvoer van het plan.

Uit eerder milieuadvies en de quick scan Ecologie blijkt dat het gebied weinig ecologische waarden heeft. Bovendien is het plangebied volledig gecultiveerd zonder ruimte voor natuurlijke vegetaties. Een uitgebreid bureauonderzoek naar het mogelijk voorkomen van beschermde flora en fauna acht de Omgevingsdienst in deze situatie niet nodig.

Bijlage 1 Planlocatie en foto's veldbezoek

